

เอกสารถอดบทเรียน

กิจกรรมที่ ๘ สร้างพลังเครือข่ายและขยายผลผู้นำการเปลี่ยนแปลง

กิจกรรมย่อยที่ ๘.๒ จัดเวทีแลกเปลี่ยนบทเรียนความสำเร็จผู้นำการเปลี่ยนแปลง (ระดับอำเภอ)

สร้างความมั่นคง

สร้างความมั่งคั่ง

สร้างความยั่งยืน

“ชุมชนเข้มแข็งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

จังหวัดน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ตำบลน่าน

แบบถอดบทเรียน

โครงการเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง

กิจกรรมที่ ๘ สร้างพลังเครือข่ายและขยายผลผู้นำการเปลี่ยนแปลง

กิจกรรมย่อยที่ ๘.๒ จัดเวทีแลกเปลี่ยนบทเรียนความสำเร็จผู้นำการเปลี่ยนแปลง (ระดับอำเภอ)

ประเด็นในการเก็บข้อมูลดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของตำบล

ตอนที่ ๒ ผลสำเร็จของการดำเนินงานเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ตอนที่ ๓ ถอดบทเรียนความสำเร็จการดำเนินงานเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปีงบประมาณ พ.ศ.

๒๕๖๘

๑. ด้านข้อมูลทั่วไปตำบล

๑.๑ พื้นที่ในการดำเนินงาน จังหวัด.....น่าน..... อำเภอ.....เฉลิมพระเกียรติ.....ตำบล.....ห้วยโก๋น.....

๑.๒ ครู ข และ ครู ข ขยายผลสร้างทีมผู้นำนักขับเคลื่อนยุทธศาสตร์นำการเปลี่ยนแปลง ระดับตำบล

๑) ชื่อ-สกุล นายสมชาย หอมดอก อายุ.....๔๘.....ปี ตำแหน่งทางสังคม สารวัตรกำนันตำบลห้วย

โก๋น

๒) ชื่อ-สกุล นายสนั่น ยอดชาย อายุ.....๖๐.....ปี ตำแหน่งทางสังคม สารวัตรกำนันตำบลห้วย

โก๋น

๓) ชื่อ-สกุล นายปอ วิเศษฤทธิ์ อายุ.....๔๙.....ปี ตำแหน่งทางสังคม ผรส.บ้านปิน

๔) ชื่อ-สกุล นางสาวปียาพร ท้าวคาม อายุ.....๔๘.....ปี ตำแหน่งทางสังคม ส.อบต.บ้านปางหก

๕) ชื่อ-สกุล นางสาวพลอย อินปัญญา อายุ.....๔๐.....ปี ตำแหน่งทางสังคม ผู้นำอาสาพัฒนาชุมชน

ตำบลห้วยโก๋น

๖) ชื่อ-สกุล นายสมัย กันต์กวีกุล อายุ.....๕๗.....ปี ตำแหน่งทางสังคม กำนันตำบลห้วยโก๋น

๗) ชื่อ-สกุล นายธนวัฒน์ อินทะแก้ว อายุ.....๔๘.....ปี ตำแหน่งทางสังคม ผู้ใหญ่บ้านห้วยโก๋น

๘) ชื่อ-สกุล นายสอด หอมดอก อายุ.....๕๓.....ปี ตำแหน่งทางสังคม ผู้ใหญ่บ้านห้วยดง

๙) ชื่อ-สกุล นายวิโรจน์ หอมดอก อายุ.....๔๙.....ปี ตำแหน่งทางสังคม ผู้ใหญ่บ้านปิน

๑๐) ชื่อ-สกุล นายบุญยีน สุยะ อายุ.....๕๕.....ปี ตำแหน่งทางสังคม ผู้ใหญ่บ้านปางหก

๑๑) ชื่อ-สกุล นายธีรพงษ์ อังคำ...อายุ...๔๙.....ปี ตำแหน่งทางสังคม ผู้ใหญ่บ้านใหม่ไชยธงรัตน์

๑๒) ชื่อ-สกุล นายสมหมาย หอมดอก อายุ.....๕๖.....ปี ตำแหน่งทางสังคม ผู้ใหญ่บ้านห้วย

ทรายขาว

๑๓) ชื่อ-สกุล นางสาวปียานุช เทพปัญญา อายุ.....๔๑.....ปี ตำแหน่งทางสังคม ผรส.บ้านห้วยโก๋น

๑๔) ชื่อ-สกุล นางพิกุล กลิ่นจันทร์ อายุ.....๕๐.....ปี ตำแหน่งทางสังคม ผช.ปค.บ้านสบปิน

๑๕) ชื่อ-สกุล นางสาวจินตนา สระคำ อายุ.....๓๗.....ปี ตำแหน่งทางสังคม ผช.ปค.บ้านห้วยโก๋น

๑๖) ชื่อ-สกุล นายอิน หอมดอก อายุ.....๔๕.....ปี ตำแหน่งทางสังคม ผช.ปค.บ้านห้วยดง

๑๗) ชื่อ-สกุล นางธัญญาดี สุขสำราญ อายุ.....๔๘.....ปี ตำแหน่งทางสังคม ผช.ปค.บ้านใหม่ไชยธงรัตน์

๑๘) ชื่อ-สกุล นางสาวพิมพ์อัปสร หอมดอก อายุ.....๔๒ ปี ตำแหน่งทางสังคม ผช.ปค.บ้านห้วย

ทรายขาว

๑.๓ จำนวนครัวเรือน ขยายผลดำเนินการขับเคลื่อนตามโครงการฯ ในระดับตำบล .

มีจำนวน.....๖๖๐..... ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ๘๐..... (ของครัวเรือนทั้งหมดในตำบล)

๑.๔ โครงการ/กิจกรรมที่ขับเคลื่อนตำบลเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. โครงการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารผู้นำทำก่อนขยายผลสู่ครัวเรือน ภายใต้วิถีพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. โครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ

๒. ผลสำเร็จของการดำเนินงานเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๒.๑ ผลสำเร็จจากการบูรณาการ ที่ทำให้ตำบลเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- การสร้างความมั่นคง

◆ กิจกรรมที่ดำเนินการ สร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร โดยดำเนินการดังนี้

๒.๑.๑ คัดเลือกผู้นำต้นแบบ

คัดเลือกผู้นำชุมชนที่มีศักยภาพและมีความสนใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๑.๒ อบรมให้ความรู้ผู้นำต้นแบบ

สำนักงานเกษตรอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ความรู้เรื่องการทำเกษตรอินทรีย์ การปลูกผักปลอดสารพิษ การเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ

๒.๑.๓ ลงมือทำจริง (ผู้นำทำก่อน)

ผู้นำสร้างแปลงตัวอย่างที่บ้าน เช่น แปลงผักปลอดสารพิษ พื้นที่เลี้ยงสัตว์ ฯลฯ อย่างน้อย ๑ แปลง และผู้นำสนับสนุนให้ครัวเรือนปลูกพืชสวนครัวกินเอง เช่น โหระพา พริก

๒.๑.๔ ขยายผลสู่ครัวเรือนในชุมชน

ผู้นำถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษา สร้างแรงบันดาลใจแก่ครัวเรือนในชุมชน ครัวเรือนเป้าหมายในชุมชน

๒.๑.๕ ติดตามและประเมินผล

นิเทศ ติดตามความก้าวหน้าและปัญหา พร้อมจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

◆ ผลผลิตที่เกิดขึ้น (Output)

- ผู้นำต้นแบบได้รับการอบรมและมีความรู้ในการสร้างความมั่นคงทางอาหาร
- ผู้นำมีแปลงสาธิตที่บ้าน เช่น แปลงผักอินทรีย์ปลอดสารพิษ เลี้ยงไก่พื้นเมือง ฯลฯ
- ครั้วเรือนในชุมชนเริ่มทำตามผู้นำ เช่น ปลูกผักกินเอง เพื่อลดรายจ่ายในครั้วเรือน
- มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน

◆ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น (Outcome)

- ครั้วเรือนมีความมั่นคงทางอาหาร ลดรายจ่าย เพิ่มการพึ่งพาตนเอง
- ชุมชนมีผู้นำที่เข้มแข็ง ทำเป็นแบบอย่างที่ดี
- เกิดการรวมกลุ่มช่วยเหลือกันในชุมชน เช่น กลุ่มเกษตรอินทรีย์ กลุ่มเลี้ยงสัตว์
- ลดการพึ่งพาจากภายนอก และสามารถรับมือกับวิกฤตต่าง ๆ เช่น ราคาสินค้าสูง หรือโรคระบาด ฯลฯ

- การสร้างความมั่งคั่ง

การสร้างความมั่งคั่ง โครงการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร “ผู้นำมาก่อน ขยายผลสู่ครัวเรือน” ภายใต้วิถีพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถสรุปออกมาเป็น กิจกรรม จำนวนครั้ง และ ผลผลิต/ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น ได้ดังนี้:

◆ กิจกรรมที่ดำเนินการ

สนับสนุนองค์ความรู้ "ผู้นำมาก่อน" โดย ในเรื่องการเรียนรู้ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง, การเตรียมดิน, ปลูกผักสวนครัว, การเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ

- ✓ ผลลัพธ์: ผู้นำชุมชนมีองค์ความรู้และสามารถเป็นต้นแบบการดำเนินชีวิตพอเพียงได้ การจัดทำแปลงต้นแบบ (แปลงผู้นำ) ปลูกพืชผักสวนครัว, เลี้ยงไก่พื้นเมือง ฯลฯ
- ✓ ผลผลิต: ได้ผลผลิตผัก/ไข่/อาหารเลี้ยงตนเอง
- ✓ ผลลัพธ์: เป็นแหล่งเรียนรู้ให้ครัวเรือนอื่น

◆ กิจกรรมขยายผลสู่ครัวเรือน

ให้ครัวเรือนนำแนวทางจากผู้นำต้นแบบไปประยุกต์ใช้ เช่น ปลูกผักไว้หน้าบ้านหลังบ้าน, เลี้ยงไก่, ทำปุ๋ยเอง

- ✓ ผลลัพธ์: ครัวเรือนมีอาหารปลอดภัยบริโภคเอง ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

◆ กิจกรรมสรุปและแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ประเมินผลร่วมกัน, ถอดบทเรียนจากแปลงนำร่องและครัวเรือนที่ขยายผล

- ✓ ผลลัพธ์: เสริมสร้างเครือข่ายผู้นำและครัวเรือนต้นแบบ

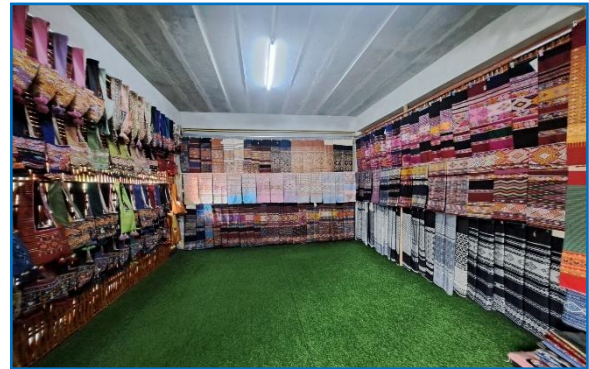
🎯 ผลผลิต/ผลลัพธ์โดยรวมของโครงการ

ผู้นำต้นแบบมีผู้นำชุมชนอย่างน้อย ๑ คน/หมู่บ้านที่สามารถเป็นต้นแบบในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยครัวเรือนต้นแบบมีครัวเรือนอย่างน้อยร้อยละ ๘๐/หมู่บ้าน ที่นำแนวทางไปปฏิบัติจริง ความมั่นคงทางอาหารลดรายจ่ายด้านอาหารเฉลี่ย ๒๐-๔๐% ครัวเรือน เครือข่ายความรู้เกิดกลุ่ม/เครือข่ายแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างครัวเรือน พัฒนาทัศนคติชุมชนมีทัศนคติเชิงบวกต่อแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและการพึ่งตนเอง

- การสร้างความยั่งยืน (ทำกิจกรรม อะไรบ้าง จำนวนครั้ง และผลผลิต ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น)

ตำบลห้วยโก๋น มีศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านสบป็น เป็นแหล่งเรียนรู้ในด้านการเกษตรผสมผสานให้กับคนในชุมชน และศูนย์เรียนรู้ผ้าทอไทลื้อวัดห้วยโก๋น เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านผ้าทอไทลื้อ ที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ และสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนตำบลห้วยโก๋น

๒.๒ สรุปผลสำเร็จจากโครงการ/กิจกรรมที่ขับเคลื่อนตำบลเข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การสร้างความยั่งยืนภายใต้โครงการ “สร้างความมั่นคงทางด้านอาหาร ผู้นำทำก่อน ขยายผลสู่ครัวเรือน”

◆ **กิจกรรมที่ดำเนินการ**

กิจกรรมเรียนรู้แปลงต้นแบบ (ผู้นำทำก่อน) คัดเลือกผู้นำชุมชนจัดทำแปลงเกษตรแบบผสมผสานตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ผลผลิต: แปลงเกษตรต้นแบบ ๑ แปลง

ผลลัพธ์: ผู้นำชุมชนมีความรู้และสามารถเป็นแบบอย่างให้ครัวเรือนอื่น ๆ

◆ **กิจกรรมส่งเสริมให้ความรู้แก่ครัวเรือน** ส่งเสริมให้ความรู้แก่ครัวเรือนเกี่ยวกับการปลูกผักปลอด

สารพิษ,การเตรียมดินปลูกผัก, เลี้ยงสัตว์พื้นบ้าน ฯลฯ

ผลผลิต: ครัวเรือนที่ส่งเสริมให้ความรู้ในชุมชน

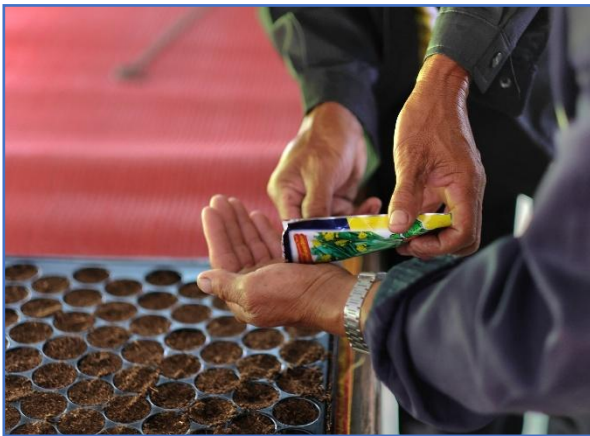
ผลลัพธ์: ครัวเรือนมีความรู้ในการพึ่งพาตนเองด้านอาหาร

◆ **กิจกรรมขยายผลแปลงเกษตรในครัวเรือน** : สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยอินทรีย์ และอุปกรณ์ให้

ครัวเรือนขยายผล

ผลผลิต: ครัวเรือนพัฒนาแปลงเกษตรของตนเอง ๒๐ ครัวเรือน

ผลลัพธ์: เกิดระบบเกษตรยั่งยืนภายในครัวเรือน ช่วยลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน

♦ **กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน** : จัดกิจกรรมรวมกลุ่มครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการเพื่อแลกเปลี่ยนผลสำเร็จ ปัญหา และแนวทางพัฒนา

ผลผลิต: เวทีชุมชน ๑ เวที

ผลลัพธ์: เกิดเครือข่ายความร่วมมือในชุมชน

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นโดยรวม ครัวเรือนสามารถพึ่งพาตนเองด้านอาหาร เช่น มีผักกินเอง เลี้ยงไก่ไข่ บริโภคด้วยตนเอง ฯลฯ

ผู้นำชุมชนเป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ชุมชนมีการรวมกลุ่มพัฒนาและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้

ช่วยลดรายจ่าย เพิ่มความมั่นคงทางอาหารในระยะยาว

เกิดความยั่งยืนในระดับครัวเรือนและชุมชน

๓. ถอดบทเรียนความสำเร็จการดำเนินงานเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๓.๑ ท่านคิดว่า สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่ อย่างไร (ผลปรากฏที่จะเกิดขึ้นในตำบล)

✓ ๑. สิ่งที่เกิดขึ้นเป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่?

โดยภาพรวมถือว่า “เป็นไปตามความคาดหวัง” และในบางพื้นที่ “เกินความคาดหมาย” ด้วยเหตุผลดังนี้:

ผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทอย่างชัดเจน: ผู้นำชุมชนสามารถเป็นแบบอย่างในการน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งในระดับครัวเรือนและชุมชน

เกิดการเรียนรู้และต่อยอดภายในชุมชน: จากการที่ผู้นำลงมือทำก่อน ทำให้ชาวบ้านเกิดความเชื่อมั่นและพร้อมที่จะเรียนรู้ ทดลอง และนำไปปรับใช้กับครัวเรือนตนเอง

เกิดการรวมกลุ่ม เช่น กลุ่มเกษตรอินทรีย์ กลุ่มเลี้ยงสัตว์ กลุ่มแปรรูปอาหาร ฯลฯ ซึ่งส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งในระดับชุมชน

การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างรู้คุณค่า: เช่น การปลูกพืชผักกินเอง ลดรายจ่าย สร้างรายได้ให้กับคนในครัวเรือน

๒. ผลปรากฏที่จะเกิดขึ้นในตำบล (ผลลัพธ์ในระยะยาว)

✓ ด้านเศรษฐกิจ ลดรายจ่ายในครัวเรือน เพิ่มรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตส่วนเกิน และวางแผนการเงินที่ดีขึ้นตามหลักพอเพียง

✓ ด้านสังคม เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครัวเรือน เกิดความเอื้อเฟื้อ แบ่งปัน เช่น การแลกเปลี่ยนเมล็ดพันธุ์หรือแรงงาน ลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชน เพิ่มความเข้าใจกัน

✓ ด้านสิ่งแวดล้อม ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ ปลอดภัย ไร้พิษ รักษาพื้นที่สีเขียว และฟื้นฟูระบบนิเวศท้องถิ่น

✦ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในอนาคต ได้แก่ การต่อยอดความรู้ผ่านเครือข่ายผู้นำรุ่นใหม่ การส่งเสริมการวิจัยและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนงบประมาณหรือกองทุนหมุนเวียน สำหรับผู้ที่เริ่มต้นทำจริง สร้างช่องทางการตลาดสำหรับผลผลิตชุมชน

๓.๒ ปัจจัยความสำเร็จที่ทำให้ผลการดำเนินงานของผู้ประกอบการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ของท่านประสบความสำเร็จ มีอะไรบ้าง และเพราะอะไร

๓.๒.๑ ผู้นำต้นแบบที่มีจิตอาสาและเสียสละ

๓.๒.๒ ผู้นำมีความตั้งใจจริงในการพัฒนาชุมชน นำการเปลี่ยนแปลงโดยไม่รอความช่วยเหลือจากภายนอก

๓.๒.๓ ลงมือทำจริง เห็นผลเป็นรูปธรรม จนสามารถเป็นแรงบันดาลใจให้ชาวบ้านเชื่อมั่นและทำตาม

๓.๒.๔ การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ใช้หลัก "พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน" ในการดำเนินชีวิตและจัดการทรัพยากร

๓.๒.๕ วางแผนการผลิตพืชผักเลี้ยงสัตว์ให้เพียงพอสำหรับครัวเรือนก่อนค่อยขยายสู่ตลาด

๓.๒.๖ การมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้นำดึงคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผนการลงมือทำ และการประเมินผล

๓.๒.๗ สร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ ทำให้เกิดความยั่งยืน

๓.๒.๘ การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเครือข่ายต่าง ๆ การประสานความร่วมมือกับภาครัฐ เช่น พช., อบต., สำนักงานเกษตรอำเภอ ช่วยส่งเสริมทั้งองค์ความรู้และทรัพยากร

๓.๒.๙ การเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Learning by Doing) ชาวบ้านเรียนรู้จากการลงมือทำจริง จึงเกิดความเข้าใจและสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง

เพราะเหตุใดจึงประสบความสำเร็จ เกิดจาก การเปลี่ยนแปลงจากภายใน คือ ผู้นำมีทัศนคติที่ดี มีเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ชุมชนเห็นผลลัพธ์จากผู้นำจึงเกิดความเชื่อมั่น เกิดการทำตามโดยสมัครใจ ความรู้และเทคโนโลยีถูกถ่ายทอดอย่างเข้าใจง่าย สอดคล้องกับวิถีชีวิตชาวบ้าน ความต่อเนื่องของโครงการ ไม่ใช่แค่กิจกรรมชั่วคราว

ความภาคภูมิใจ และความรู้สึกที่เกิดขึ้น ภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างการเปลี่ยนแปลงในชุมชน เห็นคนในชุมชนมีอาหารกิน มีรายได้เสริม และมีความสุขจากความมั่นคงพื้นฐาน รู้สึกมีคุณค่าในฐานะผู้นำ ที่สามารถเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นลุกขึ้นมาพัฒนาตนเองและชุมชน มีความสุขจากการเห็นผลลัพธ์ที่จับต้องได้ เช่น แปลงเกษตรพอเพียงหลังบ้าน การเลี้ยงสัตว์ การแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า เกิดความ มั่นใจว่าวิถีพอเพียงสามารถนำพาชุมชนให้มีความยั่งยืนในระยะยาว

๓.๓ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความล้มเหลวของกิจกรรม คืออะไรบ้าง และแก้ไขอย่างไร

✘ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความล้มเหลวในบางกิจกรรม

๓.๓.๑ ขาดความต่อเนื่อง เมื่อหมดงบประมาณหรือการสนับสนุนจากภายนอก บางพื้นที่ขาดแรงจูงใจหรือระบบติดตาม ทำให้กิจกรรมหยุดชะงัก

๓.๓.๒ การมีส่วนร่วมของชาวบ้านไม่ทั่วถึง บางกลุ่มยังไม่เข้าใจแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงหรือเห็นผลในระยะสั้น ทำให้ไม่เข้าร่วม

๓.๓.๓ ความรู้ ความเข้าใจไม่เท่ากัน ผู้นำบางคนขาดทักษะในการถ่ายทอดองค์ความรู้ จึงทำให้การขยายผลไม่เกิดหรือเกิดแบบผิวเผิน

๓.๓.๔ ข้อยกาดด้านทรัพยากร พื้นที่บางแห่งขาดแคลนน้ำ เมล็ดพันธุ์ หรือเครื่องมือพื้นฐาน

แนวทางการแก้ไข

- สร้างระบบติดตามและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง
- ใช้กลไกของชุมชน เช่น กลุ่มออมทรัพย์ วิสาหกิจชุมชน เป็นตัวช่วยประคับประคองกิจกรรมให้เดินต่อได้
- เสริมสร้างผู้นำรุ่นใหม่ คัดเลือกเยาวชนหรือผู้ที่มีศักยภาพเข้ามามีส่วนร่วมและฝึกฝนเพื่อเป็นผู้นำในอนาคต
- เน้นการอบรมเชิงปฏิบัติ จัดอบรมแบบลงมือทำจริง (learning by doing) เพื่อให้เข้าใจและเห็นผลลัพธ์เร็วขึ้น
- ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เน้นการใช้พันธุ์พืชพื้นเมือง วัสดุเหลือใช้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มความยั่งยืน

๓.๔ ได้เรียนรู้อะไรบ้างกับการขับเคลื่อนกิจกรรมตามโครงการเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้

ความสำเร็จและบทเรียนที่ได้เรียนรู้

๓.๔.๑ การมีส่วนร่วมของชุมชน

๓.๔.๒ ผู้นำชุมชนทำหน้าที่เป็นต้นแบบในการลงมือปฏิบัติจริงก่อน สร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่นแก่สมาชิกในชุมชน

๓.๔.๓ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม และการเรียนรู้จากการลงมือทำจริง ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ประยุกต์ใช้หลัก “พอประมาณ – มีเหตุผล – มีภูมิคุ้มกัน” และใช้ “ความรู้ + คุณธรรม” เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและกิจกรรม

๓.๔.๔ ช่วยให้ครัวเรือนสามารถลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และมีความมั่นคงด้านอาหาร

๓.๔.๕ เกิดการขยายผล ครัวเรือนที่เห็นผลลัพธ์จาก “แปลงนำร่อง” เริ่มนำไปปรับใช้และต่อยอดตามบริบทของตนเอง

๓.๔.๖ ผู้นำชุมชนกลายเป็นวิทยากรต้นแบบในการขยายผลสู่พื้นที่ใกล้เคียง

๓.๕ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ (อยากบอกอะไรกับคนที่อยากทำแบบเรา)

 ข้อเสนอแนะ

๓.๕.๑ เริ่มต้นจาก “คน” ไม่ใช่ “งบประมาณ” การพัฒนาคนเป็นหัวใจสำคัญ ถ้าผู้นำเข้าใจและมีใจกิจกรรมจะเกิดผลได้แม้งบจำกัด

๓.๕.๒ ทำทีละน้อย แต่ทำจริง เริ่มจากแปลงเล็ก ๆ ให้เห็นผลก่อน แล้วค่อยขยายทีละขั้น

๓.๕.๓ อย่ากลัวความล้มเหลว ทุกพื้นที่ที่มีความแตกต่าง ต้องเรียนรู้จากความผิดพลาดและปรับวิธีการให้เหมาะสม

๓.๕.๔ สร้างเครือข่ายแนวร่วม การมีพันธมิตร เช่น หน่วยงานภาครัฐ เอกชน หรือภาคประชาสังคม จะช่วยเพิ่มโอกาสในการต่อยอดและขยายผลได้ง่ายขึ้น

พัฒนากรผู้ประสานงาน ในการถอดบทเรียน

ชื่อ-สกุลนายสถิตย์ เขียวปัญญา....ตำแหน่ง.....นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ.....

สังกัด..สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเฉลิมพระเกียรติ.....เบอร์โทรศัพท์๐๙๒-๘๔๕๑๕๑๒.....

ขอขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

“ชุมชนเข้มแข็งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

